

Mosonmagyaróvári fórum 2013.február 22. 17.00

Demokratikus jogállam: jog-álom?

Kolláth György

www.kollath.com

/a bevezető előadás olvasható már ezen a honlapon/

Életút, már skalpolt portréval

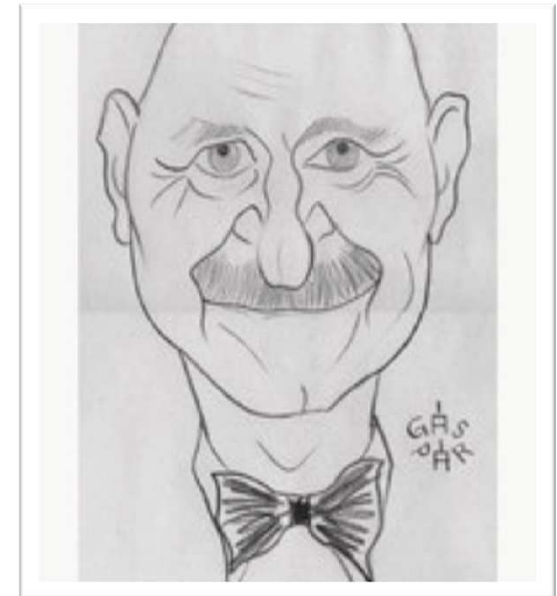
Kolláth György Béla: szolnoki születésű, budapesti ügyvéd, közigazgatási és alkotmányjogász. Szolnok: 1965 a Versegly Ferenc Gimnáziumban kitűnő érettségi. 1971: a szegedi JATE Jogi Karán summa cum laude diploma. Szakvizsgázott. Fél komolyan öregségi önnnyugdíjas.

Pálya: tanácsi dolgozó, minisztertanácsi főosztályvezető-helyettes, minisztériumok törvényelőkészítő főosztályvezetője, miniszteri biztos, közben egyesület-kutató, kormányhivatali főtanácsadó, prevenció intézet helyettes vezetője, 2000. óta ügyvéd. Alkotmány-, közigazgatási, média- és sportjogot, általános jogot oktat egyetemeken, ill. főiskolán, az ELTE és a TF c. docense. Évente teljesít mintegy 1000 szakkommentárt. Hobby: mindenféle sport, filmek, szerkesztő-műsorvezető a Klubrádiónál.

Kutatási terület: emberi jogok, államszervezet, civil társadalom és közhatalom, alkotmányos intézmények, közigazgatás, sportjog, médiajog, továbbá *humor a jog mindennapjaiban*.

Önállóan kimunkált, főbb törvényjavaslatok: állami kárfelelősség, kisajátítási jog, egyesületi jog, nemdohányzók védelme, kamarai jog, családi mediáció, sportbiztonság, kisebbségek választása, a prostitúció állami kezelése témaköreiben.

A **Marton Frigyes Emlékdíj birtokosa a közéleti humor** kategóriában. Jászladány díszpolgára. Ex-sportkuratóriumi elnök.

Bevezető

Tisztelt Óvári Civil Polgárok! Hölgyeim és Uraim! Kedves Barátaim! Habár 15 évre visszamenőleg archiválom a közszerepléseim anyagait, most kapituláltam. Biztosan jártam már itt egy ízben. Emlékezetem szerint fiatalok meghívására jöttem és jogi kérdésekről beszélgettünk. Részletes tartalmat, vázlatot, sorvezetőt – sajnos – nem tudtam fellelni, pedig az 2 okból is jó lett volna. 1) Azért, mert muszáj szembesülnünk korábbi szavainkkal és tetteinkkel. Soha nem volt ez olyan fontos, mint ma és lesz jövőre. 2) És azért még, mert lemérhető: mi lett az előző kijelentésekből és prognózisunkból, továbbá van-e mód már túljutni a közönyön, az illúziókon és a hamis várakozásokon, felébredünk végre? ***Miféle demokrácia az, melyben dacos „nemválasztó” a polgárok fele?*** És vajon ez így van rendjén? Óvári mércém nincsen, de az ébredést előmozdító, aktuálpolitikailag semleges, csak közjoggal apelláló céloom létezik. Ezt fejezi ki a bizarr, kérdőjeles munkacím is. Érdemes tudni, hogy miféle **jogelvek, keretek és kritériumok szabják meg a többpárti (?) állam, a közhatalom élő működésének módját, esélyét és biztosítékait.** Mindezt szakosítva a jogállam rendjének is hívhatjuk. Ha a hazánk **beüzemelés alatt ketyegő közjogi szisztémáját egyetlen kifejezéssel kéne jellemezni, akkor az a (demokratikus) jogállamiság lenne. Térben és időben döntő vonás** volna, ill. lesz ez. Ha működik, jut előre általa más alkotmányos és szakjogi intézmény is. **Ha helyben jár vagy csúszik visszafelé,** akkor az a többi alapértéket is lerontja. Ez évtizedekre szóló lecke: akár belátjuk és akarjuk, akár nem. Gyakori sóhaj **baj esetén: tilos ilyet egy jogállamban megtenni!** Időszerű a kérdés: **mit nem lehet, min múlik, s hogy van ez?**

A kabaré-látnok (be)mondása

Volt Hofi Gézának egy bizarr poénja. Így szólt az anyósához: -Anyuka, **jogállamban fogunk élni.** A válasz: -Én, fiam **nem költözöm** már **sehová!** **Vajon ma mit mondana?** Sérelmekkel küszködő, feszültségekkel teli országban sokszor nem tudjuk; sírjunk vagy ne vessünk a közélet bornírtságain. Az utóbbit választom. Dürrenmatt mondása: *a humor az egyetlen műfaj, amit korunk közönsége eltűr és megérdemel.* Ám, legyen. Ha jó a tréfás szemléltetés, kevés szó is meggyőző lehet. Iparkodom élni vele.

Szivárvány, délibáb, önérdék

1989/90-ben azt gondoltuk, hogy a **jogállamiság lesz** a rendszerváltozás **szivárványa**: szép, színes, jó ránézni, új és különleges érték. 22 év múltán ugyanerről **már inkább azt tartjuk, hogy a rendszerváltozás délibábjá: olykor van, máskor nincsen.** Szerencse is kell hozzá, néha színtelen és a feje tetején áll. Hortobágyon sem mindig látható. Gyakran elérhetetlen, ill. megfoghatatlan. **Társadalom-szervezőmód 3 ismert: demokratikus jogállamiság, felsőbbbségi diktatúra, káoszba hajló anarchia.** Sorscsapás, ha egyszerre mindhárom rátelepszik egy országra. Választani kell: ez volt '89-90 krédója, s ez ma is. Európa országaiban vagy jogállamiság van és lesz, vagy jöhet valamiféle irányított, felsőbbbségi államrezon: **demokratúra, kamukrácia, autokrácia, zsarnokság.** A megoldatlanságok, képtelenségek színezékeként pedig belopakodik, **széttérül az anarchia.** **Mi 89-ben jól választottunk, érdemes kitartani mellette. Mert ha nem?** **Önérdékű személyi ambíciót nonszensz rendszer-hibaként meg(ít)élni. Intelem: ha a krokodil a kezedből eszik, enni fog a lábadból is. A szerencse forgandó.**

Diktatúrából demokrácia

Nem lehetne olyan társadalmi alrendszer, ami juszt sem jogállami (pl. szociálpolitika, egészségügy, oktatásügy, választás, pártpolitika, helyhatóság, pénzvilág). A jogállamiság ugyanis a személyek helyett a törvények, alkotmányos intézmények uralma, s összjátéka: ezért általános, eurojogi és honi közjogi fundamentum, majd' minden mást determináló alapérték. /Nem így pl. a pluralizmus: nem muszáj mindennek plurálisnak lennie, bár a piac, a verseny szabadsága erre ösztönöz és tendál. Szintén nem kell mindennek demokratikusnak sem lennie, pl. a jogsértők megbüntetése, a jogerős döntés teljesítésének kikényszerítése aligha e szerint kívánatos./ Viszont a demokratikus jogállamiság összetartozó fogalom-pár: az egyik hiánya a másikat is kétségessé teszi. A kétség jogállami közállapotainkra is kihat. Külhoni barátaink, *szövetségeseink előtt bizarr sikert* aratott egy példabeszéd. Magyarország az utóbbi 25 évben rendkívüli, néha keserű változásokon ment keresztül. **Diktatúrából lett demokrácia:** majdnem úgy, ahogy rekonstruálnák az omlettből a friss tojást. A **legvidámabb barakkból a legszomorúbb pláza** lettünk? A politikai fordulatok feszült éveit éljük.

Jogász és huszár keveréke

Hazámat jogi szempontból esetjáték szimbolizálja. Leeresztett vasúti sorompó, hosszú lehet a várakozás, 3 honpolgár-típus érkezik.

1) A béketűrő megáll és fogyó türelemmel vár. Talán káromkodik, eszik-iszik, telefonál, kiönti a hamutartót, de **nem mozdul**. Arányuk: kb. 35-40 %: **főleg nők** döntenek így.

2) A tüzes magyar bármi áron kikerüli vagy tönkre teszi a (fél)sorompót: erővel átmegy rajta. Arányuk kb. 15-20 %: **főleg macsó férfiak** tesznek így.

3) A fennmaradó közel 40-50 % folyton rohanna, kihívást lát minden helyzetben. Kicsit vár, ám az utolsó pillanatban, kockáztatva iparkodik átcsúszni a vonat előtt vagy gyalog a sorompó alatt. Autóval pedig dühösen kivág a sorból, tolat, megfordul és kerülő utat keres.

A 2) és 3) együtt: minél nagyobb az ember arca, terepjárója, annál gyakoribb a **frusztrált, veszélyes próbálkozás**. Ilyen a jogállamunk is. Nem újdonság ez. Otto von Bismarck, a Vaskancellár mondta 200 éve: minden magyar egy jogász és egy huszár keveréke. **Kardunk rozsdás, szavakkal vívunk. Nem szoktunk időben leszállni a magas lóról.** Következik néhány **közjogi sarokpont**, tömörítve:

Jogállami Tízparancsolat

- 1.) A (pártállami) diktatúra és a demokratikus jogállam lényegüket tekintve két külön világ.
- 2.) A jogállamiság más alkotmányos értékekkel, minőségekkel összhangban, egymást erősítve éri el célját. Ilyen pl. a szabad, fair választás, s a diszkrimináció mentesség.
- 3.) A jogállamiság tény és igény: már bizonyos szinten elért állapot és 100 %-osan soha nem kész, perfekt, lezárt helyzet. A jogállam evolúció, de nem revolúció.
- 4.) A jogállam nem a jogászok, hanem a törvény uralmát jelenti –független igazságszolgáltatással a végponton.
- 5.) A jogállam morális alapokra is épülő eszmény, mely a törvénytisztelet köré szerveződik, kifejezve, hogy a jogot be kell tartani és tartatni, viszont semmi más nem kötelező általánosan, csak a „törvény”.
- 6.) A jogállamiság alfája és ómegája a biztonságos rend mind a jogalkotásban, mind a jogalkalmazásban. A jogállamiság döntően minőségi kategória, és nem mennyiségi mérlegelés végeredménye.
- 7.) Egy jogállamban semmilyen cél nem szentesítheti az eszközt. Jogállamban nincs és nem is lehet politikailag vagy társadalmilag hasznos, netán „igazságos” jogsértés.
- 8.) A jogállam maga is sokrétű fogalom, belső összetevői pl. a jobbiztonságtól a normavilágosságon át a hatalommegosztás rendszerének tiszteletben tartásáig húzódnak.
- 9.) A jogállamiság az érdemi, az eljárási és a végrehajtási szabályok tiszteletét egyaránt igényli, sőt a korrekt jogértelmezés és a fair teljesítés is ide sorolható. Jogállamban a jog: társadalom-szervező érték, ezért a társadalom egyes alrendszerének működéséből (pl. egészségügy, oktatás, pénzvilág) sem számúzhető elvi követelmény.
- 10.) A magyarországi jogállamiság is „csatlakozott” az EU-hoz, részese lehetne annak formálódó föderációjának. Így a közös alapértéket jelentő jogállamiságnak számos fontos eurójogi: piacgazdasági, versenyjogi és emberi jogi összetevője, kihatása van.

Elvben és/vagy gyakorlatban

A legtöbb kritérium magától értetődő, példán megvilágítható. Kiegészítés: a jogállam minősége, **beágyazottsága nem örökidejű, nem végleges.**

Nemzetközileg is többféle modellje lehet: láthatóan más ez az USA-ban, mint Európában. **Érték-elvűsége elvben szilárd, a gyakorlatban többarcú.**

Elvileg, s rendesen a **jog a társadalom-tudományok matematikája.** **Egy jó jogszabály olyan tiszta, mint egy matek képlet,** egy fölösleges vessző sincs benne. **Eltávolod(t)unk ettől. Evezredes axióma is borul:** ti., hogy *a törvény nem tudása nem mentesít.* **Ha visszamenőleges negatív jog** képződik „igazságosság” címen, akkor **hogyan tudta volna a kárvallott a jogtudatát és életviszonyait a később jövő norma büntető parancsához igazítani?!** Ilyenkor a felelősségét megalapozó feltevés eleve **kamu.**

Gyakorlatilag megtehető, bár nem helyes hogy aktuálpolitikailag kijelentik: intézkedésünkre immár **törvény van, tehát az „törvényes”, és különben se kössék meg a politikai kezét.** **Vitatom ezt.**

A jogállam **nem ok nélkül demokratikus.** **Azért minőségi, jóhiszemű együttműködést feltételező kategória,** mert **valódi korlát és mérce mindenféle (társadalmi-gazdasági-politikai) cselekvés számára.** Ez nem hibája, hanem a lényege, mert **demokráciában mindenki hatalma részleges, ellenőrzött és korlátos.** Kötött koordináta-rendszer, melyből kitörni szent cél okán is tilos. **Sehol sem beteljesült állapot a jogállam, hanem program is: így a cél+irány sem tetszőleges.**

Jog és/vagy igazság

Komp-ország vagyunk még. Kevés az eddig eltelt 22 év, ráadásul most megtorpantunk. Jelzései: a rapid jogalkotás több tucatnyi rossz törvénye, az el nem végzett egyeztetések, hatásvizsgálatok bűne, s az ekként kárt okozó állam elkent felelőssége. Ám ami itthon még elmegy, az **elbukik az Unió jogvédelmi rendszerében.**

Sok a túlzó megközelítés. A jogállamiságnak a feltétlen igazságosság nem magában foglalt része. Közember, újságíró, politikus véli így: **ami buta, embertelen, igazságtalan, az semmiképpen nem jogállami**. Ez olykor, s a jelenkori AB-gyakorlat tükrében: nem igaz. Deák Ferenc híres mondása kijózanító /igazságot fenn, a Mennyben szolgáltatnak, itt, lent a Földön legfeljebb jogot!/. Nem az anyagi igazsághoz, hanem a jogi utak, a jogorvoslati lépcsők végig járásához van jogunk.

Jogállam egyenlő...

Az **Alkotmánybíróság** (AB), mint legfőbb (?) jogőr: részben önhibáján kívül leértékelődött, elszürkült, politikailag túl-konzolidálódott. Nem volt mindig így. **20 éves, nívós gyakorlatában** a testület a jogállamiság főbb összetevőit, válfajait így munkálta ki: **Jogállam egyenlő jogbiztonság, kiszámíthatóság, normavilágosság, hatalommegosztás, az eljárási garanciák védelme, a formális jogállam és az igazságosság kapcsolatrendje, az alkotmányos büntetőjog mibenléte, a felek eljárási pozíciójának korrekt megállapítása, s benne pl. a fegyverek egyenlőségének elve, a közigazgatási határozatok bírósági kontrollja, a közigazgatás törvény alá rendelése, az alkotmányos szervek együttműködési kötelezettsége, a közhatalmi szervek demokratikus legitimációja, a közjogi érvénytelenség megállapíthatósága, a minősített (2/3-os) többség megkövetelése, az alapjogi kétharmad vizsgálata, az ígérvények sorsa, a bizalomvédelem, a szerzett jogok védelme, a várományok sorsa, a visszamenőleges, negatív jog tilalma, az időmúlás jelentősége, az átmenethez kellő idő szükséglete, s az ún. alkotmányos idő lehető kímélete. 21 tétel!**

Laikus vélekedés szerint ez sok, szűkítés kell. Szerintem ellenkezőleg: tágul a horizont, új területek, védendő értékek, s kerülendő jogi csapdák jelentkezhetnek. **3 példa:** a) a **kollektív, ill. a III., sőt a további generációs jogokkal** ki fog bővülni az oltalmak zónája. b) már **ma is jogállami követelmény volna, lehetne a kollektív büntetés (pl. a megtizedelés) tilalma.** c) meg kell **határozni az alkotmány(osság) belső összetevőinek egymáshoz mért súlyát, „hierarchiáját”, a fundamentumok és a részlet-normák vetélkedésének feloldását: a tartalmi, akár örökörvényű alkotmányosság normatív alapelveit, kőbe vésett normáit.**

Szemezgezzünk

Jogbiztonság vs. tények: a jogalkotói joggal való visszaélések, a hatályba sem lépett törvények átszabása, a végrehajtási normák késedelme, egyéni indítványra, egyeztetés nélküli sumák törvényalkotás. **Kiszámíthatóság vs. tények:** magántulajdonú vállalkozások közterheinek ötletszerű, évközi súlyosítása, tollvonással jövő megszorítások, banki etc. elvonások megállapodás-ellenes, évközi bevezetése. **Kiszámíthatóság helyén egy csöpp beszámíthatóság** is jól jönne?! **Normavilágosság vs. tények:** politikai (pl. pártfelelősség, nyugdíjvédelem), törvények **lózungot jelölő és érő fogalmak** „**törvényesítése**” értelmező normák hiánya, kuszasága, ellentmondásos, értelmezhetetlen jellege, egyezményes tartalmú köznapi kifejezés 5-6 féle jogi definiálása. **Hatalom-megosztás vs. tények:** de jure immár az **Alaptörvény** normája is ez, ellenben de facto tény annak megpulykázása, kiüresítése. **Alkotmányjogi minimum:** a népfelség minden hatalom kezdete és vége, mindenki hatalmát kontrollálni kell az önkény megelőzésére. **Visszamenőleges, negatív jogalkotás tilalma** vs. tények: 98 %-os különadó az előző hatalom kedvezményezettjeire, nyugdíj-megvonás. **Alkotmányos, ill. kellő, átmeneti idő vs. tények:** bírói kényszernyugdíj, szerencsejáték-tarvágás. **Alkotmányos szervek jóhiszemű együttműködési kötelezettsége vs. tények:** **nem mindegy, hogy az előadás prezentációját osztjuk-e meg, vagy az országot.** **Alkotmányjogi idő:** tud valaki olyan példát mondani, melynél nem csak a közlöny elolvasásához, de a jog- és életviszonyok átalakításához is megadatott a kellő idő? Ellenpélda számos akad.

Nyerő 21-es?

A 21 tétel zöméhez más is tud pro és kontra esetet illeszteni. Fejlődésük az ezredfordulóig kb. fele-fele arányban pozitív megvalósulást, s ugyanennyi további húzóerőt jelzett. Egyiküknél sincs előre lépés 2010 nyara óta. Rom(bo)lásuk alkotmányosan kontraproduktív. Ha a jogállam normáit a közhatalom önértékűen, könnyű kézzel kezeli, elveszti morális alapját a másokon való számon kérésnek.

Az ész pesszimista, az akarat optimista. Vetélkedésük eredménye megjósolhatatlan. Szemléltető poén I.: a törvényalkotó az intenzív osztályon, súlyos betegen lapozza a Bibliát. Maga meg mit csinál? - kérdezi az orvosa. **Joghézagot keresek.** Nem jut(unk) így semmire. Úgy sem, ha a jogállamiságot megalkuvóan, morális deficittel ellentét-párba állítjuk más minőséggel. Idézet a Pesti Ügyvéd 2012. novemberi számának 7. oldaláról. Mit igényelnek a vállalkozók a jogtól c. tudósítás záró-blokkja: „A záróbeszédében *dr. Sárközy Tamás, a Magyar Jogász Egylet elnöke* arról szólt, hogy a konferenciasorán elhangzott két koncepció közül – a demokrácia a jóléti társadalmakra van modellezve, szemben azzal, hogy a jogállam elsődleges érték – a középút a helyes.” *Képtelenség: alkotmányjogi nonszensz vagy csapda volna ez.*

Valami olyasmi, mint a tengeralattjáró repülőgép, vagy az önmegsemmisítő lemez J Bondnál. Az is-is eredményében: sem-sem. Poén II. : paraszt bácsi kimegy az ólhoz és behajít a disznókhöz egy szőke parókát. -Nincs többé korpa, csak gyönyörű haj!

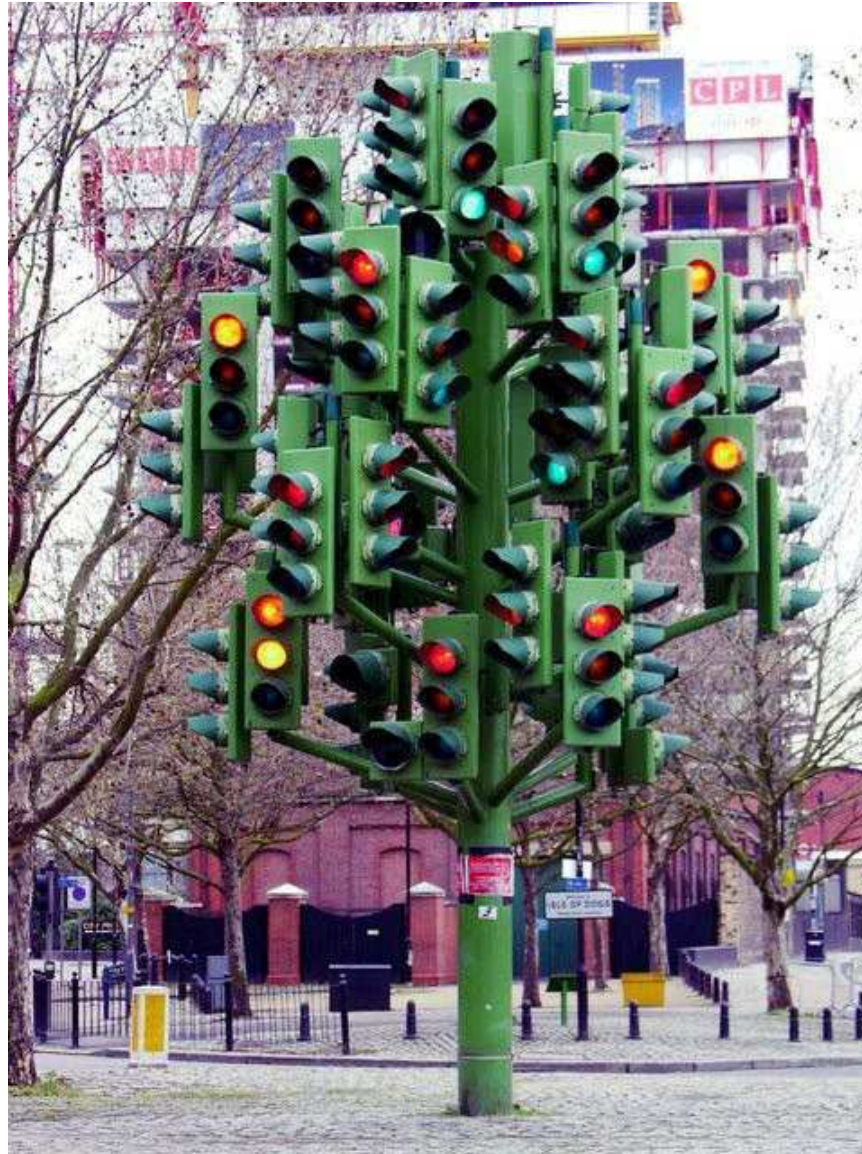
Hogyan tehetnék jobbá a jogállamot? Pl. felelősséggel! Skandináv minőség-biztosítás, anno: *a frissen elkészült ágyú csövére ráültették annak készítőjét a legelső lövés alkalmával. Legyen övé a kockázat az esetleges silány munkáért, mivel akkoriban gyakori volt, hogy mindjárt az elején szétrobbant az új fegyver.*

Hány Ülő Bika akadna itthon? Vehetnénk, persze, példát Európából!

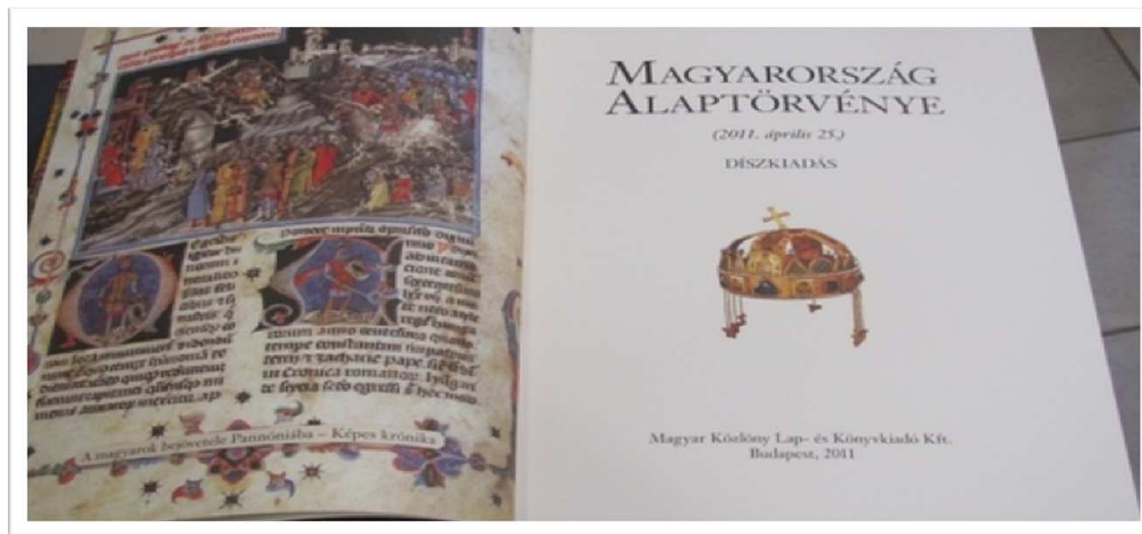
Összehasonlító jog, vállalásaink

Uniós alapértékek, alapszerződés 2. cikke: Az unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok - ideértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait - tiszteletben tartásának értékein alapul. Ezek az értékek közösek a tagállamokban, a pluralizmus, a megkülönböztetés tilalma, a tolerancia, az igazságosság, a szolidaritás, valamint a nők és a férfiak közötti egyenlőség társadalmában. Minden szó világos? Veszi ezeket itthon komolyan mindenki!? Az Unió Alapjogi Chartája preambulumának kivonata: Szellemi és erkölcsi öröksége tudatában az Unió az emberi méltóság, a szabadság, az egyenlőség és a szolidaritás oszthatatlan és egyetemes értékein alapul, a demokrácia és a jogállamiság elveire támaszkodik. Tevékenységei középpontjába az egyént állítja, létrehozva az uniós polgárság intézményét és megteremtve a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget. ..Az Unió... **biztosítja a személyek, a szolgáltatások, az áruk és a tőke szabad mozgását, valamint a letelepedés szabadságát**. Ennek érdekében a társadalmi változások, a társadalmi haladás, valamint a tudományos és technológiai fejlődés fényében szükséges az alapvető jogok megerősítése e jogoknak egy chartában való kinyilvánítása útján. Lássuk be és lássuk tisztán: **külföldről - a tisztánlátás, s a kijavítás előmozdításán túl - nem jön varázsütésre honi megoldás**. Ergo vagy olyan (minőségi!) jogállamunk lesz, mint amelyet megengedhetünk magunknak, vagy olyan, amelyet kinnal eltűrünk, és akkor bizony meg is érdemelünk. Jog(+)állam, nomen est ómen: oszt Amen?! Kép(telenség)ek, szemléltetésül:

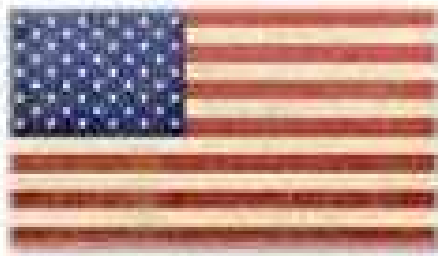
Megannyi tilalomfa: követhető?

Alkot(mányoz)ó+az ő jeles instrumentuma(i)?!

Aranyigazság

When the people fear the government,
there is tyranny; when the government
fears the people, there is liberty.

THOMAS JEFFERSON

Operettország derűje

A hatalom két dologtól tart: 1) attól, hogy az övénél erősebb erővel találkozik, 2) s attól, hogy kinevetik, nem félnek tőle, fejben már oda számúzték, ahová való. Schopenhauer: a lángész ruhája az egyszerűség. Egyszerű érv, friss bon mot, poén tesz hazudozást nevetségessé, illegitimé. Példák: ha a bírói függetlenség tiltja 1 bíró elmozdítását, 270-ét megengedi? A több: kevesebb? Szóvivő úr: melyik szót nem érti?! Seneca intelme mai jogvégzett politikushoz: elítéled, de nem gyűlölsz azt, amit helytelenítesz. Igaz? Többség-ellenzék viszonya: mint mikor a faltörő kos és a fotocellás ajtó teszteli egymást. Jó így? Klasszikus szabadságjognál az állam szerepe passzív: hagyja békén a hívőket, a demonstrálókat, a szólás, a média szabad joggyakorlóit. E jogokat nem az állam adta, el se veheti, önkényesen nem szabályozhatja. Hogy a csudában készülhet mégis sok száz oldalas médiatörvény, kilóra is súlyos, túlírt, kegyosztó-megttagadó szabad-vallás (!) törvény? Nyugdíjvédelmi megbízott: védelmi pénzt fog szedni? Manyup: tovább fűrészelik a fűrészport? Ha megtalálja a FIDESZ Kaya Ibrahimot, ráíratja az országot? AT beiktatása: hatály-ballépés, nekünk így is jó? A jogállam minimum kiszámíthatóság? Lesz helyén csöpp beszámíthatóság? Igaz-e, hogy a közbeszerzés átment „lop(a)kodó” üzemmódba? Felemelik a kegyelemkenyér árát? Gazdaság Matolcsy- módra: elég nagy már a deficit ahhoz, hogy tudjon magára vigyázni? Nefmi: minek fenntartani sóhivatalt olyan országban, ahol nincs is sóbánya? Igaz, hogy a legvidámabb barakkból a legszomorúbb pláza lettünk? Ezért kell szelektív pláza-stop? Pártlista: nyilván tartanak, mert nyilván tartanak? A parlamenti kontraszelekciót állatmese mutatja! A csiga és a kecske asszisztensnek jelentkeznének egy politikushoz. Kifelé újra találkoznak, a csiga örömmel meséli, hogy felvették. Hogy-hogy felvették? Figyelj kecske: ide *csúszó-mászó kell, mekegni ők is tudnak!* Jogos a hideglelés, ha miniszter kecsketartást emleget? A parlament legyőzte az időt! 2010-12-ben szembeköpte 20 évvel ezelőtti önmagát. Ha a fülkeforradalom harc, s nem játék: ilyenkor törvény és bíró is csak egy akolból jöhet, már ha kell egyáltalán? „Békemenet”= a baromfiudvar népe tüntet a rókáért. Demokrácia vagy kamukrácia: mindegy, csak ütős legyen?

Húsba vágó közjogi dilemmák

Lakner Zoltán HVG-beli kérdései, 2013.01.21-én: *Kukába kell dobni az alaptörvényt és teljesen új alkotmányt kell elfogadni? Vagy az alaptörvényt kell elviselhetővé módosítani? Most akkor ezentúl minden kormányváltás új alkotmányt eredményez? Ki lehet-e rakni a Fidesz kádereit a közjogi pozíciókból? Vagy nem lehet őket nem kirakni? Lehet-e nem jogállami eszközökkel jogállamot építeni? Vagy a nem jogállami eszközökkel felépített nem-jogállamot csakis nem jogállami eszközökkel lehet átváltoztatni jogállammá? Hogyan lesz legitim és tartós alkotmányunk? Társadalompolitikai és gazdasági ügyekben más kérdésekkel folytathatnám. Pontosan az volna a lényeg, hogy az ellenzéki tárgyalások ezekre a kérdésekre keressenek és adjanak választ. Ha nem így történik, akkor nem medret váj az ellenzék, hanem gödröt ás önmaga alá.*

A legfőbb, kijózanító következtetést megelőlegezem: új 2/3 hóján a mai közjogi romhalmazra 100 %-ig makulátlan+békés jogi megoldás nincs. Kamuzás, látszategy(ez)ség nem segít. „Csak” fair, demokratikus, európai és a népfelsgre építő, erőszakmentes és biztosítékokkal övezett kivezető út egyengethető. Nem jogi: politikai kérdés a (nagy)koalíció, s benne pl. egy Romulusz-Rémusz kettőse. Az Együtt 2014 céljai jók, közjogi ajánlásai naivak.

Megnyugvás, kiszámíthatóság

A helyreállítás esélyeiről, feltételeiről, alternatívákról, megalapozás és metódus kell(ene) **mielőbb mindehhez**. **A-premissza**: visszaállítani, személyre szabva reaprálni a jogállamot kb. mint az omlettből a friss tojást rekonstruálni. Lehetetlen. **B-premissza**: enyhébb a kín: kb. mint a hátrafelé repülő gép, vagy Erős Pistát a tubusba visszagyömöszölni. Nem kizárt, de feltételes, időigényes és rém nehéz. **C-opció**: a Dzsinn a palackba visszaterelhető, de nem bárki képes és kész rá, bárkinek el sem hinnénk. Néhány jogi **peremfeltétel**: az Alaptörvény közjogi érvénytelenségének kimondása, az alkotmány hatalom-monopolizációs tilalmának beélesítése. Visszatérés a rendszerváltó közjoghoz, annak modernizálása pl. a Petrétei-variáns felfrissítésével. /Ellenben egy naiv taktikai kiegyezés, arcfelvarrás köztes minimum AT-szövegről bűn és hiba lenne egyszerre, már ha a jog bármit is számít. Alkotmányos intézmények tönkre tételét szöveg-konzolidáció nem kezeli. Bajnai diagnózisa jó, terápiája hibás./ Az ügyészséget a kormány alá rendelni! Új, az állam felelősségét intézményesítő jogalkotási rend kiépítése. A független posztok megszállásának korrekciója (kimunkálható ennek rendje-módja). Az emberi jogok visszaszolgáltatása, a hatalom korlátjaiként való tételezése, az eszázadi, uniós alapjogi charta és jogi modell átvétele. A következő általános választás ügyében elemi erejű belső és külső nyomás kell: vagy-vagy. **Szanálni kell az országot a makroügyekben**. Alternatívák kimunkálása, felmutatása minden kulcsponton, és nyomban nyilvánossá tétele: ha jön a váltás, ezzel kezd. **Megnyugvást hozni a társadalomra, békés építkezést hirdetni 3-5 év kiszámíthatóságával**. Humort a hétköznapiakba! Pl. így: ami most van, ricinus ebéd közben. Ingyen-ebéd nem lesz, de a polgár a táplálkozási lánc boldogabbik végére kerülhet. Könnyű sem lesz, de elviselhető(bb) igen.

Tessék!?

Nem vagyok, nem leszek döntéshozó, aki végig viszi a korrekciókat. Ámde egykorvult kodifikátorként *majdnem minden bajra látnék szakmailag védhető megoldást. Pár skicc kap megjelenítést.* Megütközöm azon, hogy állami főtisztség-viselő, ill. vezető pártkader /néha alkotmányjogász címkével, álruhában/ **hogyan próbálja elrejteni, kidumálni a rendre alkotmány sértően, brutális, primitív paternalizmussal írt aktuálpolitikai célt és önérdet** (kül)honi analógiák, példabeszédek, kamuhivatkozások és méricskélések által. Ekként: ez meg az benne van X,Y ország jogrendjében: nehogy már azt állítsák, hogy az említett nem jogállam. Meg még: ha egy másik területen ez meg az adott, létező, megtűrt mód, *miért nem tehetnénk meg mi ugyanezt?! Majd ha ők is korrigálnak, mi is így teszünk.* Ország-megújítást ígértünk. Tessék!

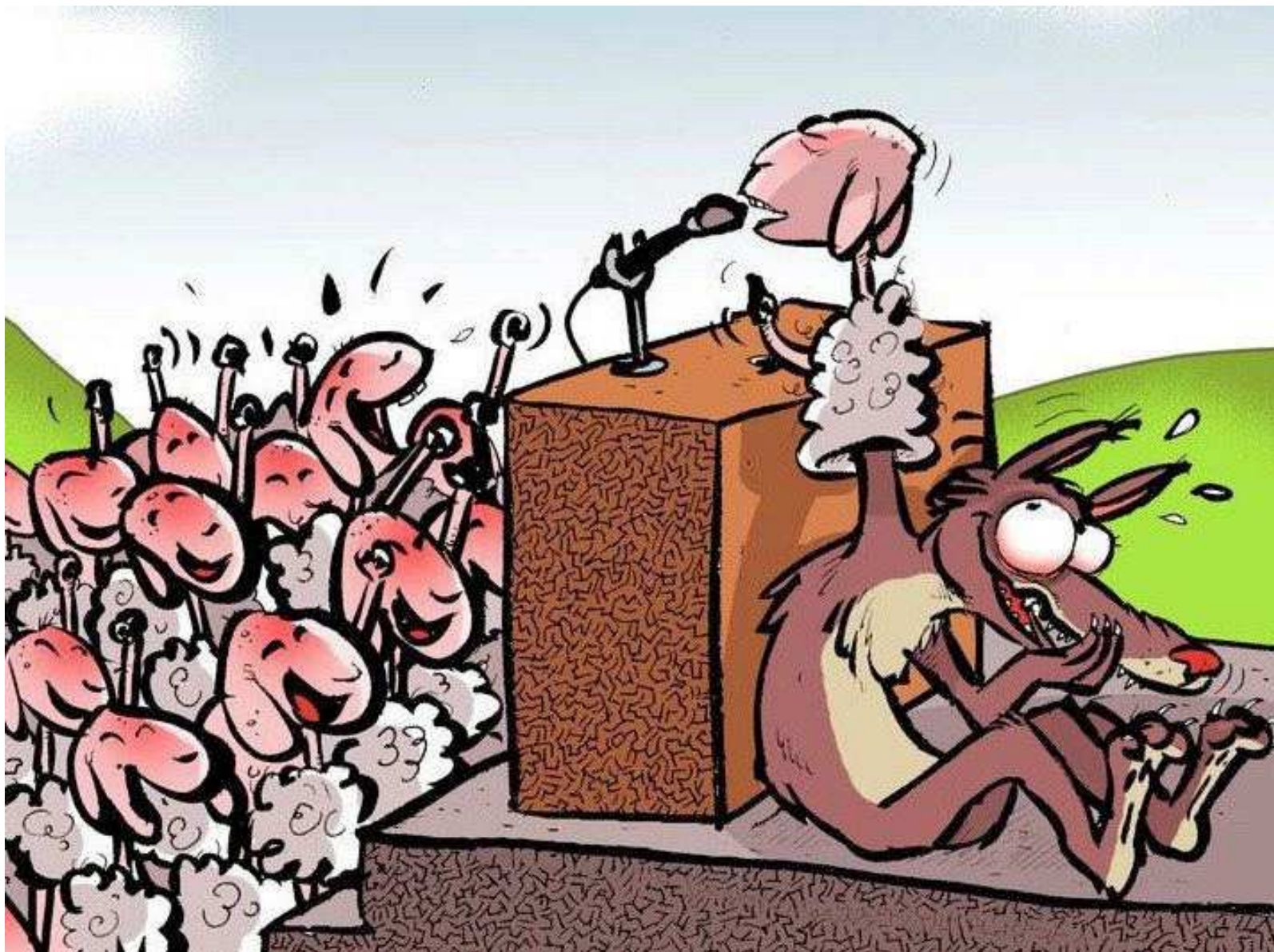

Jogélet, bakancs, kamuduma

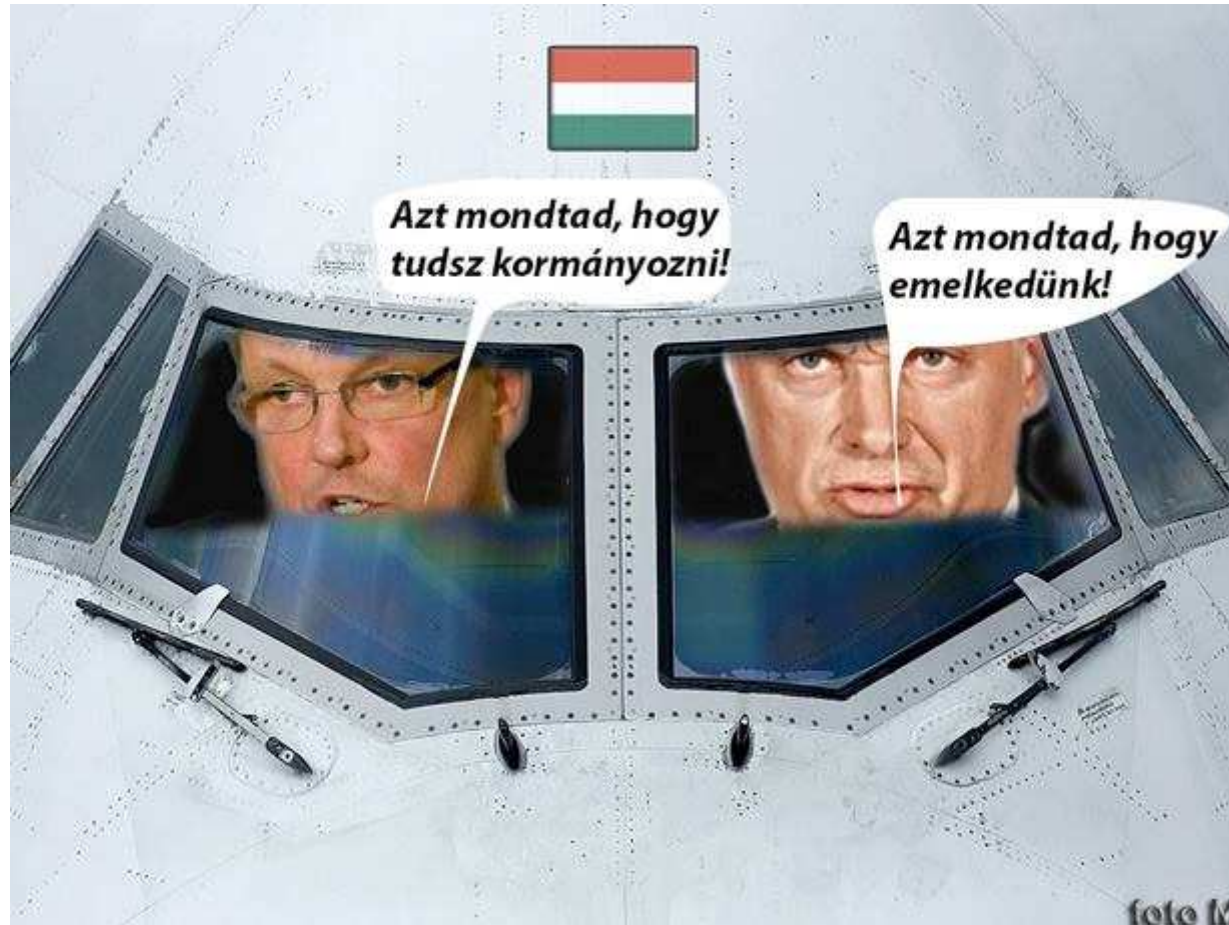
AXXI. század jogi kihívásairól Sütő Andrást idéztem: *A törvény igazsága általános és hozzávetőleges, mint a katonabakancs.* Boldogságos S.A., boldog békeidők! Mi lett belőle? **Általános:** megalapozott, nem percértékű, kiterjedt, valódi megoldásra vezető norma helyett keveseknek kedvező **egyedi.** **Hozzávetőleges:** többféle polgári méret helyett **kényszer-zubbony** típusú rendezés. A **bakancs**-stílusjegy oké. **Igazság-szolgáltatás** helyén kiszámíthatatlan **jog-szolgálat.** **Törvény(es)** ma mindaz, amire törvényt hoztak. **Úgy adnak, hogy elvesznek.** **Senkinek az élete, szabadsága és tulajdona nincs biztonságban, amikor a parlament (a kabinet) ülészik - Mark Twain.** **Konzekvencia, itthon bármi megeshet. A szerelemben, a háborúban minden csel megengedett. A M.E. szerelemes a háborúba, minden cselet megenged magának. Ráadásként, íme a kettős beszéd...**

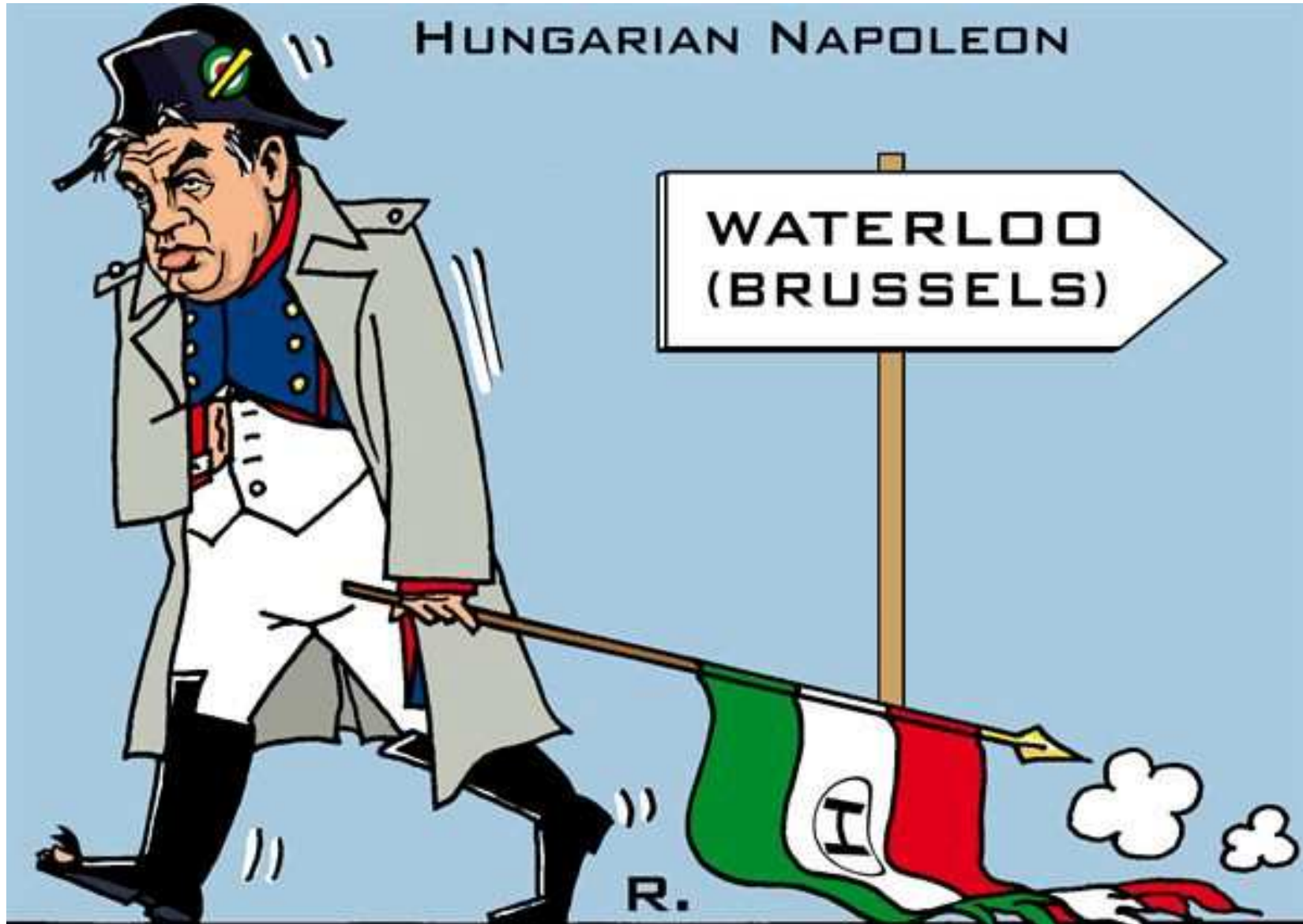
Ki nevet a végén?

Politikai pilótajáték?!

Ez a harc lesz a végső...

Csak akarni kell?!

Bezzeg, a foci: drága szabadrúgás?

Hozzáértés

Mielőtt bármibe
belekezzesz,
tanuld meg hogy
lehet befejezni!

Szakadék

Kinek-minek a szakadéka lesz a közelgő parlamenti választás?!

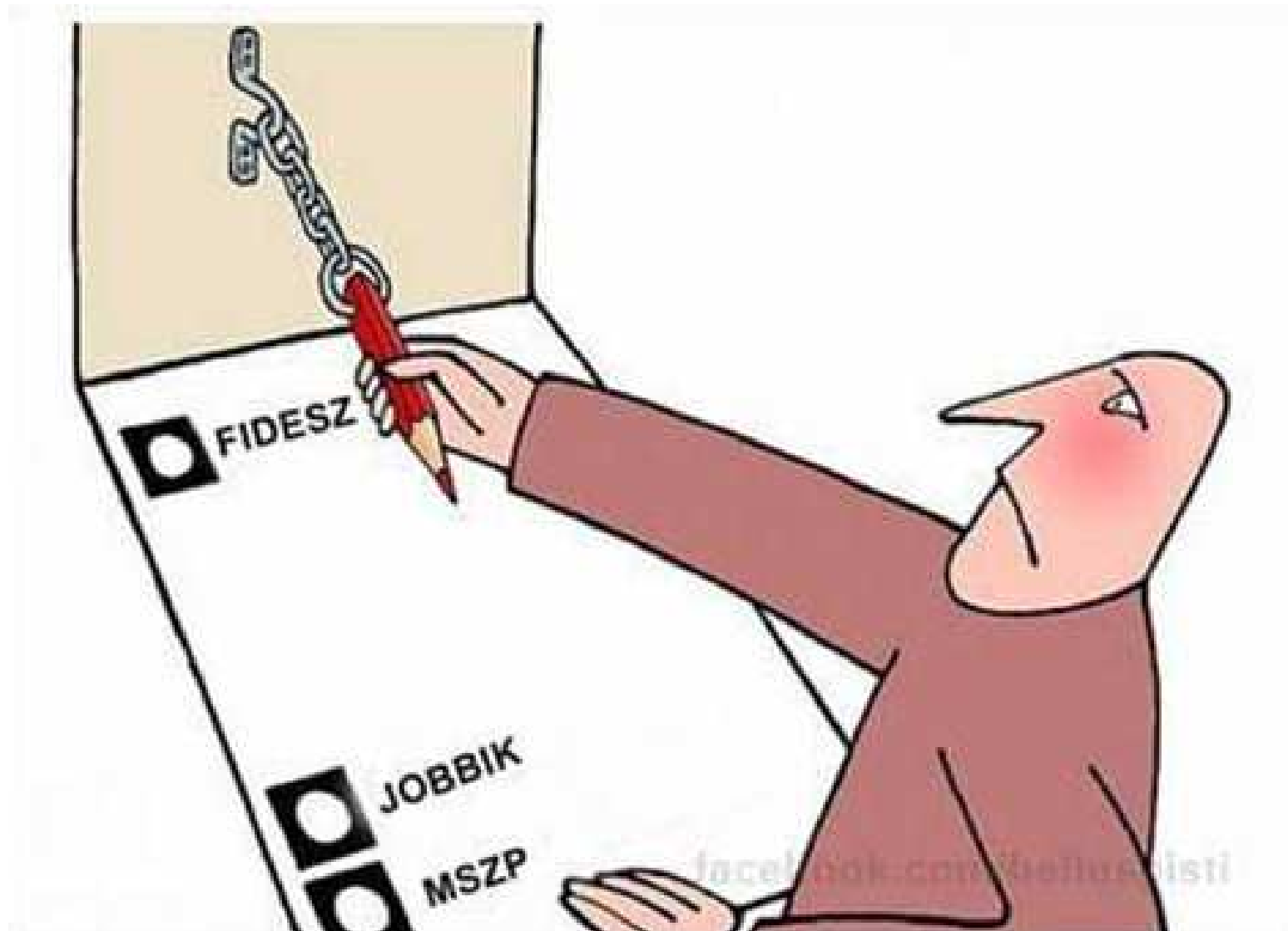

(Re)vízió, rangsor, csere, (rém)álom

Fair választás nyomán Európa parlamenti demokráciáiban **5 fő erő verseng a hatalomért**. Konzervatívok, szociáldemokraták, liberálisok, zöldek és ultranacionalisták. Változó erőviszonyaik, hatalmi kombinációik odakint az alapproblémáktól mentesek: **amennyiben mindez az alkotmányos, értékelvű, az emberi jogok primátusát élvező demokrácia kereti közt marad**. Ám ha valaki kilépne - vagy sandán kikacsingatna - ebből /pl. ha amorf, bezárkózó és **alapelveket negligáló demokráciát, megcinkelt választásos autokráciát, kamukráciát hozna létre**, avagy ha eljátszaná a bent is vagyunk, kint is vagyunk kentaur-figurát/, azt a **közjoga is megsínyli**. Olyankor **az alkotmány(osság), s vele a hatalommegosztás, a fair, szolgáló közhatalom és közigazgatás zárójelbe, ill. padlóra kerül**. Már e *tévút célja, kezdete is diszfunkció: fejlett változata a bornírt falanszterek világa* (lenne). Vajon Magyarország (szabadság)harcosan, **ultra-drukkerként, következmények nélkül** elveket, különböző intézményeket és (köz)ügyeket **a fejük tetejére állíthat?!**

Íme, egy 2014-es szavazófülke?!

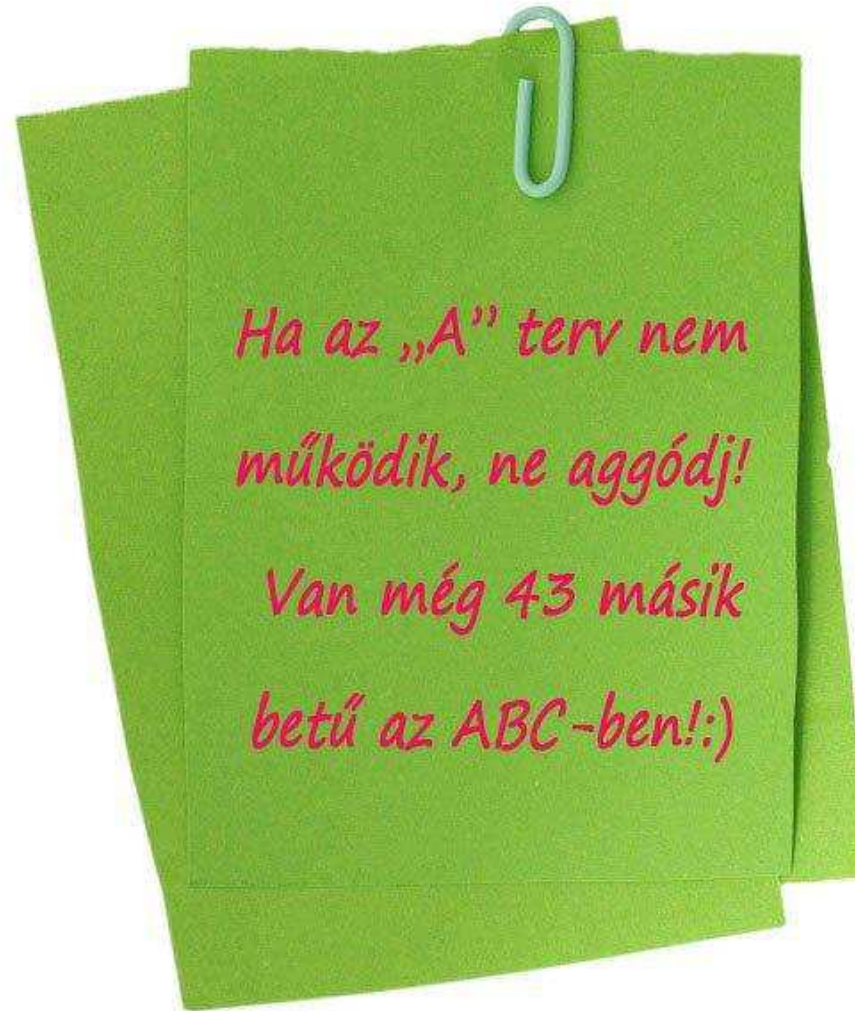
Kit is kell rehabilitálni?

Vissza a munka frontjára!

**A kormány megkezdte a
rokkantnyugdíjasok rehabilitását**

Nevezetes tervek vannak

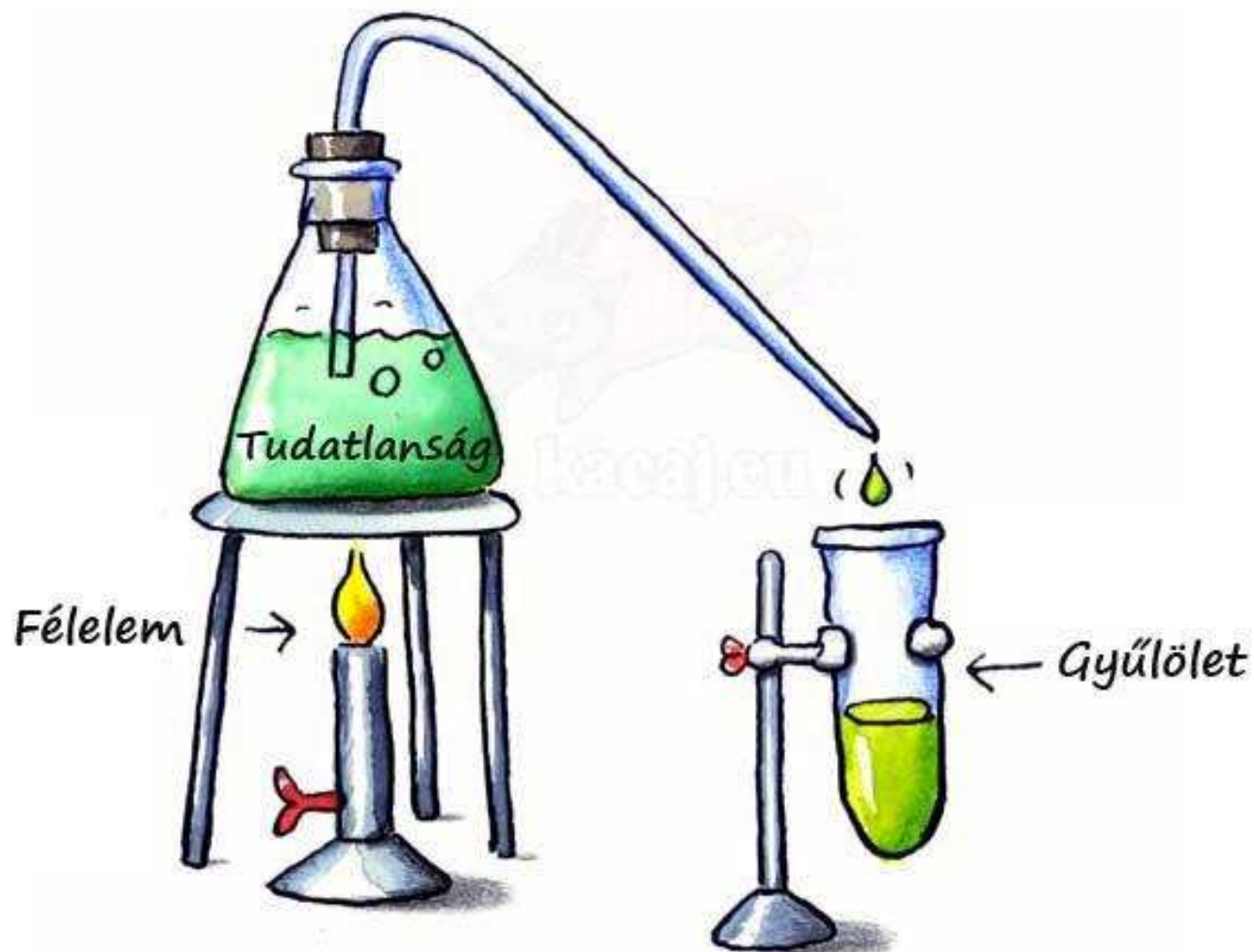
*Ha az „A” terv nem
működik, ne aggódj!
Van még 43 másik
betű az ABC-ben!:)*

(EI)helyezkedés, esélyek, bagóért

dohányzásra kijelölt hely

Gyúelegy: a szélsőség lényege

(F)elszálltak?

Egyéni indítvány, vastagbőr, bakugrás,
közjogi remekmű

Az egyesült széthúzás nemzete

Máma már nem hasad tovább

Tréfa: az angol ülve gondolkodik, a francia állva, az amerikai asztra tett lábbal, az orosz betárazva, az indiai jógázva, a magyar meg utána (post festa).
Igaz?!

***"Ha mindig igazat mondasz,
semmire sem kell emlékezned."
(Mark Twain)***

O.V.: Mert az egész világ azt hiszi, hogy
szükségünk van rá.

Legyen béke+legyen kölcsön, csak ne
legyen békekölcsön!

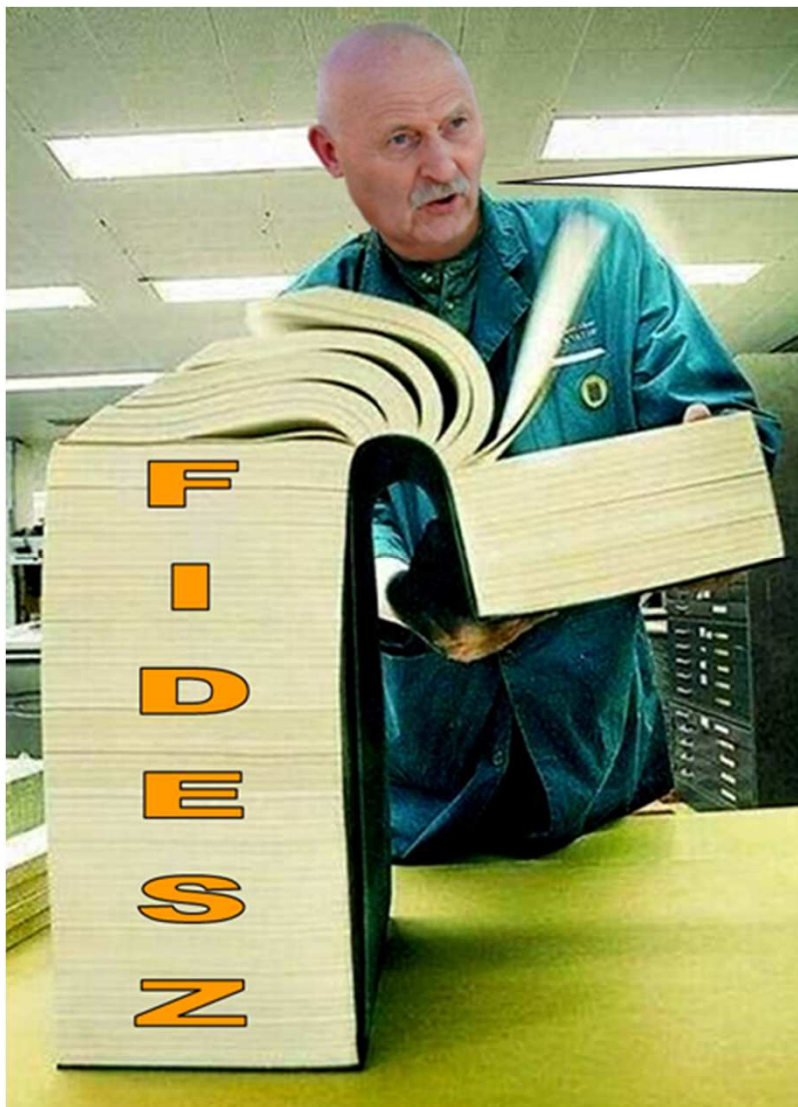

A kormány kitart, az EU betart(at)

A jogi kultúra is botránys. Eltorzult arccal fogják a fejüket külhoni barátaink, szövetségeseink, kollégáink. Lassan az Unió lényege rendül(het) meg, ha az EU-ban Münchhausen báró, a szőnyegen repülő fundamentalista, a határtalan hittérítő, a szómágus, a cseles középjátékos, az irredenta győzhet. A lódításra (hódításra) épülő szisztémában semmi sem biztos, és senki nem nyertes. **Nem csak szankcionálás lehet a szembenállás következménye: egyszerűen lecsúsztatják Európa jobb felének térképéről a renitens országo(ka)t.** **Gyilkos poén valós közjogi bázisról:** régi alkotmány: Magyarország gazdasága olyan **piacgazdaság, amelyben a köztulajdon és a magántulajdon egyenjogú és egyenlő védelemben részesül.** **Alaptörvény: 0. Nincs fair határ az állami és a magángazdaság között.** **Államkapitalizmus=álomkapitalizmus?**

Szókratész hosszú beszédekert tartott. A barátai meg is ölték.

És -
Hova lett az
Alkotmány ???

***Sarkalatos
törvények
kézi könyve
1. sz. kötet***

Alázat

“Az a baj a világgal, hogy a hülyék mindenben holtbiztosak, az okosak meg tele vannak kételyekkel.”

Bertrand Russell

